

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologico-Moralis

Ad usum Tyronum elucubratus, Et in Quotidianis Prælectionibus
Quoad ea, quæ Moralis Theologia disputat De Sacramentis, & Censuris

Viva, Domenico

Patavii, 1723

Art. III. Expenduntur specialia dubia circa singulas circumstantias; Et
primo de Circumstantia, Quis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40650

ARTICULUS III.

Expenduntur specialia dubia circa singulas circumstantias.

Et primo

De Circumstantia *Quis*.

- I. Circumstantia Quis denotat qualitates, & conditiones Pœnitentis.
- II. Num sit explicandum, quod votum castitatis, quo ligatur Pœnitens, sit simplex, an solemne?
- III. Votum castitatis, aut conjugium, &c. Persona, cum qua Pœnitens contra talem virtutem peccavit, explicandum est.
- IV. Explicandum etiam est votum castitatis ab eo, qui alios inducit ad fornicandum, aut qui morose delectatur carnaliter; necnon conjugium ab eo, qui delectatur de copula illicita.
- V. Sponsus, & Sponsa num teneantur hanc circumstantiam explicare, si carnaliter peccent? Quid de Eunicho, aut impotente?
- VI. Quinam gradus conjunctionis explicandus est ab Incestuoso?

I. **I**N innumeris casibus ipsi Doctores dubitant; Num circumstantia aliqua sit solum aggravans, an mutet speciem, & consequenter utrum necessario aperienda sit in confessione? Longum esset omnes discutere: De iis, quæ frequentius accidunt, nonnulla explicabimus.

Diximus, circumstantiam, *Quis*, denotare qualitatem, & conditiones pœnitentis, verbi gratia, sitne conjugatus, vel clericus, &c.; istæ tamen conditiones attendendæ sunt in pœnitente, quando peccavit, non quando confitetur; Quare si habuerit votum castitatis, dum fornicatus est,

& non quando confitetur, tenetur hanc circumstantiam exprimere; Secus vero si votum castitatis habeat solum, dum confitetur, non vero quando fornicatus est.

II. Dubitatur; An Sacerdos confitens fornicationem teneatur dicere, se esse Sacerdotem, an satis sit dicere, se esse in Sacris?

Respondeo cum Lug., Sanch. aliisque, hoc sufficere; quia votum cuiuslibet Sacro Ordini annexum est ejusdem rationis. Imo ex Sanch., Leand. aliisque contra Fagund., Azor., Laym., votum solemne castitatis, & votum simplex ejusdem etiam sunt rationis, nec differunt quoad mutationem specificam Sacrilegii; Unde satis est, si talis Sacerdos dicat, se habere votum castitatis; Et idem dicas de Episcopo. Quinimmo Perez, & Sanch. contra Lug.; & Laym. tenent, ne religiosum quidem debere aliud explicare, quam votum castitatis, non vero statum religiosum. Advertendum tamen, quod Episcopus, vel Religiosus, vel Sacerdos, qui fornicatur, vel alium occidit, &c., potest per accidens teneri ad aperiendam circumstantiam sui status ratione scandali, quia facilius scandalizantur homines ex peccatis istorum, quam aliorum.

III. Sicut autem pœnitens debet suum statum, seu votum explicare, ita pariter debet explicare statum, seu votum ejus, cum quo peccavit; verbi gratia, si peccaverit cum conjugata, cum habente votum castitatis, &c.

IV. Qui habet votum castitatis, si suo consilio, vel auxilio alios inducat ad fornicandum, ex Lug. contra Sanch., & Tambur. lib. 2. cap. 6. tenetur hanc circumstantiam fateri. Præterea habens votum castitatis, ut est Sacerdos, & Religiosus, si peccat mortaliter per delectationem morosam de copula illicita, committit Sacrilegium
jux.

juxta communem Doctorum contra Eusebium de Herrera citatum a Leand. Et conjugatus pariter per talem delectationem peccat contra fidem matrimonii, & adulterii malitiam contrahit; non secus ac si se pollueret, aut desideraret fornicationem cum alia, ut communiter docent Doctores apud Leand. contra Hurta. apud Sanch., & proinde tenetur hanc circumstantiam explicare.

V. Sponsus, vel Sponsa non tenentur fateri hanc circumstantiam, ex Leand., Dian., aliisque, quia nondum jus est acquisitum; Sanch. tamen, & Fagund. putant, solam sponsam teneri; quia est grave dedecus sponsi, quod sua sponsa peccaverit. Veriorem tamen existimo sententiam Ægidii, & Rebelli, quod uterque teneatur, quia per sponsalia licet non acquiratur jus in re, acquiritur tamen jus ad rem; sicut verbi gratia, per promissionem equi mihi factam habeo jus non in re, sed ad rem circa equum mihi promissum; ita ut fiat mihi injuria, si quis etiam ab ipso domino occidatur.

Communiter Doctores docent contra Filliuc., Eunuchum, frigidum, necnon impotentem debere hanc circumstantiam fateri, si fornicentur; quia peccatum est contra naturam, cum frustratur finis copulæ.

Amisionem virginitatis multi putant debere explicari, præsertim a fœminis; sed plurimi id negant; quia nemini fit injuria, & non habemus præceptum de virginitate, ut diximus art. super.

VI. Denique Tambur. ex Filliuc., & aliis (quicquid alii communius repugnant) existimat probabiliter non differre specie quemcumque incestum cum consanguineis, aut affinibus usque ad quartum gradum; Unde putat, non esse explicandum in confessione gradum conjunctionis sanguinis;

Sed verius existimo, incestum in primo gradu esse explicandum, præsertim in linea recta, in qua matrimonium juxta Perez, & alios est indispensabile, & intrinsece malum, sicut mendacium; Unde si solus filius, & Mater essent in mundo superflites, non possent nubere, & potius deberet Orbis perire; secus vero si frater, & soror.

ARTICULUS IV.

De Circumstantia, Quid.

- I. Tum materia peccati, tum etiam sæpe quantitas, & qualitas ad hanc circumstantiam spectant.
- II. Num explicanda sit circumstantia persona, circa quam, in delectatione morosa; sicut procul dubio explicanda est in desiderio?
- III. Quid de delectatione morosa circa carnis comestionem tempore prohibito? Quid de desideriis conditionalis sub conditione, qua tolleretur malitia ab objecto?
- IV. Num in turpi locutione explicanda sit circumstantia objecti? Aut in jactantia circumstantia peccati, de quo quis gloriatur? Aut pariter in pravo consilio?
- V. Num explicandum sit in blasphemia, si fuerit contra Deum, aut contra Beatam Virginem, aut contra Sanctos?
- VI. Specie differt violatio voti, ac violatio juramenti; sed in violatione votorum, aut juramentorum non est explicanda materia circa quam.
- VII. Mala, qua quis operat proximo, quem odit, probabiliter non sunt aperienda, secus vero, si ea velit inferre.
- VIII. In injuriis explicanda sunt persone, quibus diversus honor debetur.
- IX. In peccato bestialitatis non est explicanda species animalis; At in Sodo-